

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**ХІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

***„ОЗДОРОВЧІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ ТА ДІЄТИЧНІ ДОБАВКИ:
ТЕХНОЛОГІЇ, ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕКА”***

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

12 листопада 2025 р.

КИЇВ НУХТ 2025

М. Воробець, І. Кобаса, В. Глушак	77
Формування якості веганського мармеладу апельсинового з використанням чаю матча	
Т. Долішній, Л. Федина, М. Бомба	79
Перспективи використання маринаду з обліпихи та технології sous-vide у виробництві м'ясних виробів	
О. Гаврилюк, О. Бондарчук, С. Бажай-Жежерун, Д. Рахметов	81
Стан та перспективи використання рослин роду чорнушки (<i>Nigella l.</i>) для виготовлення продуктів оздоровчого призначення	
О. Антіпіна, С. Озоліна, А. Гуржій	84
Борошняні кондитерські вироби підвищеної харчової цінності	
В/Сукманов, Д/Мащенко	86
Використання кавової гуші у продуктах функціонального призначення та здоров'я людини	
К. Калайда, І. Гайдай	88
Технологія м'якого морозива зниженої калорійності	
О. Synytsia, Н. Shlapak, Р. Kostiv, Y. Snihur	90
Application of plant extracts in meat product technology	
О. Малинка, О. Антіпіна, М. Бойкова	92
Отримання желейно-фруктового мармеладу з додаванням пектино-кверцетинового комплексу	
С. Бажай-Жежерун, М. Базиліюк, Д. Рахметов	94
Якісний аналіз бульб смикавцю їстівного (<i>Cyperus esculentus L.</i>)	
К. Кібальнік, Ю. Мацук	96
Використання гарбузового борошна як функціонального інгредієнта в технології тіста для лимонного торта	
О. Супрун-Крестова, Г.Ляшко, М. Кожевнікова	99
Кіноа: стратегічний компонент для розширення асортименту У сегменті «суперфудів»	
С. Бажай-Жежерун, А. Парфенюк	101
Інжир - перспективна сировина для виробництва оздоровчих продуктів.	
М. Ломберг, В. Красінько, О. Михайлова	103
Антиоксидантна активність екстрактів біомаси грибів роду <i>hericium</i>	
Д. Фокиа, О. Павлюченко	105
Використання безглютенових видів борошна у технології виготовлення тарталеток	
О. Майборода, І. Попова	106
Лікувально-оздоровчі властивості щириці.	

ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ БУЛЬБ СМКАВЦЮ ЇСТІВНОГО (*CYPERUS ESCULENTUS L.*)

Світлана Бажай-Жежерун¹, Марія Базилюк¹, Джамал Рахметов²

Національний університет харчових технологій¹

Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України²

м. Київ, Україна

Смикавець їстівний (*Cyperus esculentus L.*), чуфа, земляний мигдаль, тмгровий горіх – багаторічна бульбоплідна рослина родини осокових. Її вирощують в Африці, Бразилії, Іспанії, Португалії. В Україні смикавець культивують на дослідних та присадибних ділянках. Смикавець має тригранне трав'янисте стебло висотою 30-60 см. У ґрунті на глибині 20-25 см залягають кореневища, на яких формуються подовжено-овальні, поперечно-смугасті, жовто-бурі бульби, які досягають 1-2,5 см довжини і 0,5-0,7 см товщини. Листки лінійні, вузькі, зібрані в основі пучками. Квітки дрібні, без оцвітини, зібрані в зонтикоподібне суцвіття [1]. Плід – горішок, маса 1000 бульбочок — 400 г, рис. 1.

Рис. 1. Смикавець їстівний (*Cyperus esculentus L.*)

Смикавець використовують у їжу в сухому вигляді, вареним та підсмаженим як горіхи, також бульби смикавцю їстівного використовують для виробництва напоїв.

Для виявлення біологічно активних сполук (БАС) у бульбах смикавцю їстівного проведено якісний аналіз сировини, з використанням водних та водно-спиртових витягів (табл.).

Ідентифікація біологічно активних сполук у бульбах смикавця їстівного

Біологічно активні сполуки	Реакції ідентифікації	Результат реакції
Ліпіди	Лізохромний діазобарвник судан III ($C_{22}H_{16}N_4O$)	Оранжево-червоний колір (жирна олія)
Полісахариди	Розчин Люголю (0,5 %-ний розчин I_2 в 1 %-му розчині KI)	Синьо-фіолетове забарвлення (крохмаль)
	Йод і кислота сульфатна (I_2 і H_2SO_4)	Синій колір (клітковина)
	Реакція Моліша (спиртовий розчин α -нафтолу і кислота сульфатна концентрована, ($C_{10}H_8O$ і H_2SO_4))	Темно фіолетове забарвлення (інулін)
	Розчин перманганату калію ($KMnO_4$)	Золотистий колір зі слабкою зеленуватою флуоресценцією (пектин)
Амінокислоти	Нінгідрінова реакція (розчин нінгідрину, $C_9H_6O_4$)	Синьо-фіолетове забарвлення (α -амінокислоти)
Фенольні сполуки	Ферум (III) хлорид. ($FeCl_3$)	Синьо-фіолетове забарвлення
Флавоноїди	Розчин аміаку (NH_3)	Жовте забарвлення (флавоноли, флавонони)
Аскорбінова кислота	Перманганат калію ($KMnO_4$)	Знебарвлення розчину перманганату калію
Токоферол	Концентрована азотна кислота (HNO_3)	(помаранчеве забарвлення, α -токоферол)

Результати досліджень показали наявність у бульбах смикавцю їстівного ліпідів, полісахаридів: крохмалю, інуліну, пектинів, клітковини; білкових речовин – амінокислот, фенольних сполук, зокрема, флавоноїдів, а також вітамінів - аскорбінової кислоти та токоферолів.

Спираючись на результати якісного аналізу бульб, а також на деякі попередні наші дослідження, можна стверджувати, що смикавець їстівний є джерелом важливих нутрієнтів, а отже цінною сировиною для харчової індустрії, зокрема для виробництва оздоровчих харчових продуктів.

Наявність природних антиоксидантів – аскорбінової кислоти та токоферолів вказує на певний антиоксидантний потенціал бульб смикавцю їстівного.

Зважаючи на високу харчову цінність, нами розроблено способи використання смикавця їстівного у технології харчових продуктів оздоровчого призначення.

Література

1. Рахметов Д.Б. Теоретичні та прикладні аспекти інтродукції рослин в Україні. Київ Аграр Медіа Груп, 2011. 398 с.